

KËNGA E KËNGËVE (KOMENTAR)

Frank Mikaeli

Rruga e Paqes 2021

HYRJE

Titulli i këtij libri është në të vërtetë një sipëror hebraik për Kën-ga më e bukur, më ma-dhë-shtore. Ky libër lavdëron në mënyrë poetike, por realiste, gëzimin dhe pasionin e da-shurisë njerëzore. Ndërtimi i librit u përgjigjet zakoneve të dasmës orientale të an-ti-kitetit. Gjatë shtatë ditëve bash-këshortët e rinj ishin qendra e fes-timit me këngë, va-llëzim, poema që lavdërojnë bukurinë e bashkëshortit dhe bash-këshor-tes. Ata qu-hen shpeshherë «mbret» dhe «mbre-tëshë», ulen në fronë. Miq-të dhe mike-shat ndahen në korë që këndojnë dhe vallëzojnë me duartrokitje. Ardhja e bashkë-shor-tëve bëhet me përcjellje që i ngjan përcjelljes mbre-tërore. Ka në të vërtetë krahasim me mbretin dhe mbre-tëshën, d.m.th. me Solomonin dhe Shulamitin.

Përmbledhja e teksteve të tillë më vonë do të ketë kuptuar në mënyrë simbolike ose alegorike, sipas perspektivës pro-fetike që shihej në dasmë dhe në martesë një shëm-bë-llim të habitshëm të besëlidhjes së Perëndisë me popullin e tij, Izraelin, dhe të dashurisë që duhet ta karakterizojë. Kjo do të shpjegojë përse ky libër le-xohej publi-kisht me rastin e Pashkëve, ku permendej çlirimi i popullit nga Perëndia, i cili e nxori nga Egjipti për të lidhë besëlidhjen e tij me të në shkre-tëtirë, para se ta çojë në tokën e premtuar.

Disa mendojnë se libri përbëhet nga një koleksion i rastësishëm i këngëve të dashurisë, fillimisht i pavarur dhe më pas i lidhur së bashku. Kjo nuk ka gjasa, sepse duket se ka një sekuencë të mirëfilltë në libër. Fillon me ditët e para të vajzës në pallatin e mbretit (1,1-14), pastaj ka një skenë të lezetshme në fshat (1,15 - 2,17). Kjo pasohet nga vajza që mediton mbi të fejuarin e saj (3,1-5), ditën e martesës (3,6-11) dhe natën e dasmës (4,1 - 5,1). “Pason një humbje në marrëdhënie (5,2 - 6,3), por të dy përfundimisht përbëjnë (6,4-13). Më pas përshkruhet një skenë e bukur në dhomën e gjumit të mbretit (7,1-10) dhe skena të mëtejshme në fshat (7,11 - 8,14). Ta shohësh atë si një histori me një sekuencë jep shumë më shumë kuptim sesa ta shohësh atë si një grup këngësh të izoluar të dashurisë. Importantshtë e rëndësishme të theksohet se nuk ka marrëdhënie seksuale para martesës; një fakt domethënës në dritën e sjelljes moderne.

Çfarë mëson libri?“

1. Kënga e këngëve, siç sugjeron titulli i saj (1,1), pretendon të jetë kënga më e mirë e dashurisë së martuar e shkruar ndonjëherë. Isshtë superiore ndaj të gjitha poezive të tjera të dashurisë, dhe kështu që ne duhet t'i kushtojmë vëmendje të plotë.“

2. Ajo përshkruan dashurinë në terma poetikë sesa prozaik. Kjo qëndron në kontrast me theksin e sotëm në mekanikën dhe teknikat e të bërit dashuri, të cilat aq lehtë e zhvlerësojnë marrëdhënien.“

3. Zoti shqetësohet për fiziken. Mbi të gjitha, ai na bëri dhe na bëri të bëjmë dashuri. Meqenëse kjo është një pjesë kaq e rëndësishme e jetës së njerëzve, ai siguroi një libër të tërë për të. Por, për ta mbajtur atë në ekuilibër, ky është vetëm një libër nga 'ai gjashtëdhjetë e gjashtë në Bibël.'

4. Nuk është gabim të flitet për trupin e njeriut (shih 4,1-5; 5,10-16; 6,5-7; 7,1-5). Sot ndoshta nuk do të përdorim të njëjtën gjuhë siç bën ky libër, sepse është shkruar në një mjedis të veçantë kulturor. Gjithashtu disa nga përshkrimet mund të duken të çuditshme për ne, por ato i referohen aq shumë sa të ndjehen, sesa formës aktuale fizike.

5. Ne duhet ta dimë kohën e Zotit në dashuri. Dashuria nuk duhet të zgjohet derisa të jetë gati (2,7; 3,5; 8,4). Bota thotë, në çdo kohë, në çdo vend. Zoti thotë, koha ime, vendi im.

6. Trajnimi familjar është i gjithi i rëndësishëm (8,8-10). Vëllezërit e vajzës, veçanërisht, e trajnuan atë që të ishte një "mur" për të mbajtur larg ndërhyrës të padëshiruar sesa një "derë" që lejonte ndokënd dhe kështu i bënte dëm jetës së saj. Trajnimi rezultoi i suksesshëm.

7. Ekziston një rrezik në marrjen e njëri-tjetrit si të mirëqenë (5,2-8). Këto vargje përbëjnë një paralajmërim në kohë për ata që nuk arrijnë t'i përgjigjen qasjeve të dashura të bashkëshortit të tyre dhe përshkruajnë keqardhjen që pason.

8. Dashuria e martuar është ekskluzive (4,12). Për sa i përket dashurisë fizike, secili partner duhet të mbetet si një kopsht i mbyllur dhe një burim i mbyllur. Çdo jetë është një vresht privat për tjetrën (8,12). Asnjëra nuk është në treg të hapur.

9. Gjërat më të vogla mund të prishin një marrëdhënie të shëndetshme (2,15). Të dy partnerët duhet të kenë kujdes për "dhelprat e vogla" që prishin lulet e atyre ditëve të hershme të martesës. Dashuria e vërtetë është e paqartë dhe pa çmim (8,6-8). Askush nuk është i imunizuar nga ato gjëra që kërkojnë të shuajnë zjarrin e dashurisë, por dashuria e vërtetë, sepse burimi i saj është në zemrën e Zotit, nuk mund të shuhet kurrë. Po kështu, asnjë gjë materiale nuk mund ta blejë kurrë dashurinë.

10. E përdorur në mënyrë ilustruese, kënga thotë disa gjëra të bukura në lidhje me marrëdhënien e Krishtit me kishën e tij të dashur, ne po kujtohem, "ndër të tjera, për forcën e dashurisë së Krishtit (8,7); kënaqësia e tij për të dëgjuar lutjet e kishës (8,13); ndjenja e etjes për praninë e tij (8,14); ftesa e Krishtit për të ndarë shoqërinë e tij (2,13); rreziqet e dështimit për t'iu përgjigjur trokitjes së tij (5,2-8; krh. Rev. 3,20). "Ne nuk mund të bëjmë pa këtë libër, veçanërisht në një epokë të 'dashurisë së lirë'. Le të na kujtojë se Zoti është thellësisht i shqetësuar për marrëdhëniet tona të dashurisë, jo vetëm për të, por për njëri-tjetrin.

KOMENTARI

1,1 – 2,7 Mbreti takon vajzën nga Shulami në pallatin e tij

1,1 Titulli

Titulli thotë dy gjëra, njëra, që Solomoni e kompozoi librin dhe dy, se nuk ka këngë dashurie si ajo në botë. Është e rëndësishme, pra, që ta duam, ta çmojmë dhe të jetojmë sipas saj.

1,2-8 **Vajzat e Jeruzalemit dhe vajza nga Shulami**

2-4 **Ana fizike e dashurisë futet menjëherë.**

Vajza thjesht dëshiron puthjet e mbretit. Puthja është një shprehje e dashurisë e dhënë nga Zoti. Për këtë përdoren buzët, ndër të tjera. Vera jep kënaqësi fizike por nuk mund të krahasohet me ato puthje që janë shprehje e angazhimit total të të dashurit. Po kështu, parfumi mund të ndez ndjenjat, por nuk ka një parfum mjaft të ngjashëm me emrin e bashkëshortit tuaj. Parfumi mund të ketë gjithashtu shoqata; mund t'ju kujtojë një person të veçantë. Vajzave të tjera në pallat i pëlqente edhe mbreti, sepse ai kishte një personalitet kaq magnetik. (Është një dëshmi e mirë kur njerëzit e tjerë njohin cilësitë e mira të partnerit tuaj.) Më hiqni me vete është një tjetër shprehje e dashurisë së vërtetë. Dëshira e saj është të jetë vetëm me të. Si mund ta shijojë atë plotësisht me të gjitha vajzat e tjera përreth? Dhe shikoni se ku dëshiron që ai ta çojë atë, në një vend shumë privat, domethënë në dhomat e tij. Aty ata mund të bëjnë dashuri pa shqetësime dhe të kënaqen plotësisht me njëri-tjetrin.

Zonjat e pallatit thonë: Ne gëzohemi dhe kënaqemi me ju, domethënë mbreti. Është pothuajse si një turmë vajzash me një yll modern pop. Ata janë çmendur për të, por jo në të njëjtën mënyrë si vajza nga Shulami. Ajo dhe i dashuri i saj kanë një marrëdhënie unike, ekskluzive; është vetëm për veten e tyre. Askush nuk mund të puthë dy persona në të njëjtën kohë, gruan e tij. Të tjerët mund ta pranojnë atë dhe ta admirojnë, por ata nuk mund dhe nuk duhet ta ndajnë atë. Kështu edhe besimtarët e vërtetë tërhiqen nga Krishti për shkak të bukurisë së karakterit të tij dhe dashurisë së tij flijuese.

5-8 Sa e vetëdijshme është vajza nga Shulami për lëkurën e saj të errësuar nga dielli krahasuar me zonjat e pallatit. Është si çadrat e flokëve të dhisë së zezë të nomadëve të Kedarit (Kadai) ose perdet e errëta në çadrën e mbretit. Lëkura e saj e errët bie në sy aq shumë sa ajo është objekt kurioziteti për vajzat e tjera dhe kërkon që ato të mos ia ngulin sytë. Por në fakt, lëkura e saj e errët është një shenjë e karakterit të saj të mirë. Sepse ajo kishte punuar shumë nën rrezet e nxehta të diellit ditë pas dite pa mbrojtje. E ngacmuar nga vëllezërit e saj (ose njerëzit), ajo ishte skllavëruar në vreshtat e familjes për të lënë pas dore 'vreshtin' e lëkurës së saj. Ajo kërkon që ata të mos e gjykojnë atë nga lëkura e saj, sepse bukuria është më shumë se e thellë në lëkurë. Ajo ka një bukuroshe nën tërë atë lëkurë të nxirë nga dielli, e cila është një shembull për çdo vajzë moderne.

7 Mendimet e saj kthehen nga vetja tek i dashuri i saj. Ka një gjë që ajo dëshiron mbi të gjitha, të jetë me të. Ajo e përshkruan atë me terma të thjeshtë, të bukur, ju që unë e dua. Më vonë ajo e përshkruan atë në detaje, por tani për tani kjo është e mjaftueshme dhe i thotë të gjitha. Është një përshkrim i marrëdhënies. Kështu që i krishteri mund të thotë për Krishtin, "Ti je ai që dua". Ajo pyet: Pse duhet të jem si një grua e mbuluar? Një grua me mbulesë ishte një vajzë e lirë, ndoshta edhe prostitutë. Kështu që ajo po thotë se nuk dëshiron të duket si njëra nga këto gra, duke bredhur për të kërkuar klientin tjetër. Kjo është arsyeja pse ajo kërkon një vend dhe kohë të veçantë (mesditë) për t'u takuar.

8 Gratë e pallatit, në përgjigje të pyetjes së saj, duket se thonë se ajo thjesht duhet të shkojë dhe të gjuajë për të – ndiqni delet dhe do të gjeni bariun. Shtytja kryesore e të gjithë paragrafit flet për karakterin dhe dëshirën. Ajo është një person krejtësisht i bukur në atë që nuk ka frikë nga puna e palodhur edhe nëse i prish trupin. Dhe dëshira e saj e vetme është për të dashurin e saj mbretëror.

1,9 – 2,7 **Mbreti flet me vajzën nga Shulami**

1,9-11 **Mbreti flet.**

9 Salomoni dinte gjithçka për kuajt – ai i kishte mjaft (1 Mbret. 4,26; 10,26)! Ndërsa gratë e disa kulturave mund të mos u duken të krahasuara me një kal shumë lajkatore, kjo do të kishte kuptuar shumë për vajzën nga Shulami. Në të gjitha këto krahasime, që burojnë nga një kulturë lindore, duhet të kuptojmë se nuk është gjithmonë krahasimi i pamjes fizike, por ndjenja dhe shpirti. Këtu pelë përfaqëson hirin, bukurinë dhe fisnikërinë. Në ekipin e kuajve që tërheqin qerren, pelë do të spikaste në mënyrë unike. që ka kuptimin ‘miku im, i dashuri’. Është një fjalë e cila ndodh shpesh në libër (1,15; 2,2, 10, 13; 4,1, 7; 5,2; 6,4).

10 Mbreti lëviz nga shqyrtimi i zbukurimeve në pelë tek zbukurimet e të dashurit të tij. Duke qenë një vajzë e varfër fshatare, ajo jo vetëm që është e vetëdijshme për lëkurën e saj të nxirë nga dielli, por edhe për mungesën e argjendarisë. Por mbreti do ta ndreqë këtë. Nga pasuria e tij e madhe ai do ta zbukurojë atë me stoli të përshtatshme për një nuse të tillë. Po kështu Krishti, dhëndri i pasur i qiellit, do ta zbukurojë nusen e tij kishën me xhevahiret e hirit dhe të së vërtetës. Ai madje tani po e përgatit atë për darkën e madhe martesore të Qengjit.

1,12-14 **Vajza nga Shulami përgjigjet.**

Nusja flet përsëri, kësaj here për parfumin e saj tërheqës. Aroma mund të luajë një rol të rëndësishëm në bërjen e dashurisë, madje edhe në botën e kafshëve. Mund të trazojë shqisat fizike përveç atyre të nuhatjes, por mendimi këtu shkon përtej kësaj. Aroma është një simbol i tërheqjes së fortë që mbreti ka për të. Ndërsa duam të nuhasim një aromë të shijshme, kështu që ajo merr frymë në dashurinë dhe forcën e tij. Ai është i papërmbajtshëm. Të krishterët thirren të jenë aroma e Krishtit (2 Kor. 2,14-16).

1,15 Mbreti flet. Mbreti nuk mund të mos përsërisë se sa e bukur është ajo. Përveç kësaj, çifti tani po shikojnë në sytë e njëri-tjetrit, një pjesë e rëndësishme e të bërit dashuri. Kontakti i ngushtë me sy mund të sjellë hyrje në jetën e njëri-tjetrit. Pëllumbi sugjeron butësi, pastërti dhe thjeshtësi.

1,16 – 2,2 **Trëndafili i Sharonit.**

16-17 Nusja i përgjigjet mbretit me fjalë të tjera intime. Ajo së pari përdor fjalën e tij “e bukur” dhe pastaj shton “e këndshme”. Për më tepër, ata shtrihen së bashku në bar në pritje të përfundimit të martesës së tyre. Ata janë në shtëpi midis natyrës. Shtrati ynë është i gjelbër, do të thotë se ata përdorin barin si shtratin e tyre.

2,1 Vajza tani është larguar nga vetëdija e saj e hershme. Dashuria e mbretit për të bën që ajo të ketë një vetëvlerësim të ri. Ajo e sheh veten si një lule të bukur. Është një gjë shumë e bukur se si të qenit i dashur me të vërtetë mund të sjellë një transformim në pamjen që keni për veten tuaj. Si besimtarë, ne jemi objekt i dashurisë së patundur të Krishtit dhe ne jemi të bukur në sytë e tij.

2 Mbreti përgjigjet dhe shton mendimin e saj. Të tjerët duken si ferra në krahasim me të. Kjo mund të duket pak e vështirë për vajzat e gjykatës, por është mënyra e tij për të shprehur veçantinë e saj.

2,3-7 Vajza nga Shulami mendon për të dashurin e saj të pakrahasueshëm.

3 Nëse ajo është një zambak i luginave, atëherë ai është një pemë molle, dhe si e tillë i ofron asaj hije dhe ushqim, sepse ajo ka nevojë të vazhdueshme për siguri dhe forcë. Brenda saj (1, b), por tani ajo gëzon mbrojtje dhe siguri me të. Dhe përveç sigurisë, ai ofron ëmbëlsi dhe kënaqësi. Ashtu si kriza e shijshme e një molle me lëng në nxehtësinë e ditës, kështu është kënaqësia e saj me dashurinë e tij mbrojtëse.

4 Salla e banketeve është fjalë për fjalë “shtëpi e verës”, ndoshta do të thotë “shtëpi e dashurisë”. Humori bëhet më intim. Ajo po kalon në një përvojë të gëzimit dhe gëzimit të fortë. Një banderolë është një pikë fokusimi dhe përcjell këtu se ajo nuk e shqetëson që e gjithë bota të dijë për dashurinë e tyre për njëri-tjetrin.

5-6 Zbehja nga dashuria është sëmundja e dashurisë. Ajo të dy pisha për dashurinë e tij dhe është bërë e zbehtë nga lumturia dhe ka nevojë për të mbajtur. Ajo pastaj imagjionon veten në përfaqimin e tij fizik. Është një lloj kërkese. Imazhet janë të shtrira së bashku, ai me dorën poshtë kokës së saj, duke e mbështetur atë dhe pa dyshim që ia vështron sytë. Singëriteti fizik i paturpshëm i librit është përsëri i qartë për lexuesin.

7 Ky varg ofron një nga parimet më themelore të një marrëdhënie të vërtetë dashurie. Flet për vërtetësinë dhe realitetin dhe kohën e duhur. Është mëkati që bën që dashuria fizike të shprehet në kohën e gabuar dhe në vendin e gabuar me personin e gabuar. Ka një kohë për gjithçka në Zot. Mënyra e botës sonë mëkatore është të zgjojmë dashuri në mënyra të rreme dhe të mbrapshta. Po kështu, në një sferë tjetër, ungjilltari dhe predikuesi mund të përdorin metoda false dhe manipuluese të cilat sjellin vetëm ‘konvertime’ të parakohshme (shih 2 Kor. 4,2).

2,8 – 3,5 **Vizita e të dashurit dhe vajza nga kërkimi natën i Shulamit**

2,8-17 **Vizita e të dashurit**

8-9 Ndërsa është e vërtetë që dashuria nuk duhet të stimulohet kurrë gabimisht, ekziston një detyrim për dashurinë e vërtetë. Kur është koha e duhur, i dashuri vjen duke kërcyer dhe kufizuar. Ai mezi pret ta shohë përsëri. Ajo përgjigjet në mënyrë të përshtatshme, duke i bërë titur kujtdo që dëshiron të dëgjojë se ai po shkon me shpejtësinë e një gazele. Pastaj me të mbërritur ai shikon nëpër dritare, me mall për ta parë, duke dëshiruar të flasë me të.

10-13 Nuk mund të ketë një periudhë më të mirë të vitit për të shprehur dashurinë e tyre plotësisht me njëri-tjetrin. Është pranverë, pranverë në të gjitha kuptimet e fjalës. Ai me siguri e kishte pasur pranverën në hapin e tij ndërsa kufizohej nëpër kodra për ta takuar. Ajo e ka pranverën në zemrën e saj ndërsa e shikon duke iu afruar dhe më pas shikon nga dritarja me sytë e tij të etur të mbushur me dashuri. Çfarë kohe për dashuri. Lule po shpërthejnë; zogjtë këndojnë këngët e tyre të dashurisë; pemët frutore tregojnë frytet e tyre; dhe aroma e lulëzimit të pranverës e bën zemrën të rrahë pak më shpejt. Nuk është për t’u habitur që dashuria shpesh është shoqëruar me pranverën, e cila është koha e një jete të re dhe gjallërie. Dhe a nuk duhet që të krishterët të dëshirojnë një pranverë të përjetshme në marrëdhëniet e tyre me Krishtin? Nga qenia e brendshme e besimtarit duhet të rrjedhin lumenj me ujë të gjallë. Fruti i ri, lulet e reja dhe aroma e këndshme duhet të jenë vazhdimisht një shprehje e jetës sonë me Zotin.

E gjitha mbulohet nga ftesa për të ardhur me të dashurin e saj, vetëm ata të dy, për të konsumuar dashurinë e tyre ndaj njëri-tjetrit. Fjalët e ftesës thuhet dy herë për theksim (10, 13).

14-15 Mbreti flet dhe ka edhe një pozitive edhe një negative për atë që thotë. Pozitivisht, ai kërkon një hapje të plotë nga ana e vajzës nga Shulami. Ishte karakteristikë e pëllumbave që fshiheshin në çarjet e kodrave në mënyrë që askush të mos i shihte ose t'i dëgjonte ato. Kërkesa e tij është që të ketë një ekspozim absolut të të gjithë personit dhe karakterit të saj ndaj tij. Pra, ne duhet të jemi plotësisht të hapur ndaj Krishtit. Negativisht, ai kërkon që gjithçka që do të prishte marrëdhëniet e tyre (dhelprat e vogla) duhet të kapet dhe trajtohet, sado e vogël që të duket se është. Dashuria e tyre për njëri-tjetrin duhet të jetë e pastër dhe e padjallëzuar. Ajo tashmë po lulëzon bukur, sa e tmerrshme nëse diçka do të vinte të prishte lulëzimin.

16-17 Pika kulmore po arrin. Kuptohet dhe bukur, fillon me një deklaratë të pronësisë së ndërsjellë. Ata i përkasin totalisht njëri-tjetrit dhe, për sa i përket martesës së tyre, jo të askujt tjetër. Ky është modeli i Zotit për martesë dhe ka siguri në atë kuptim të përkatësisë. Ai që shfleton midis zambakëve mund të jetë një aludim për përshkrimin që ajo i ka dhënë vetes si një “zambak i luginës”. Ai e gjen kullotën e tij në atë që do. Kërkesa e saj e fundit në këtë paragraf është që ata të jenë gjatë gjithë natës në përqaftimin e njëri-tjetrit – derisa dita të pushojë dhe dielli që lind diellin të shkaktojë hije për të paguar. Përkatësia e tyre totale shpirtërore ka shprehjen e saj fizike.

3,1-5 **Kërkimi i natës**

1-3 Kjo duket si një ëndërr (ose një makth?) Duke parë fjalën e hapjes – gjatë gjithë natës në shtratin tim. Është një lloj ëndrre frike. Ajo është aq e bashkuar me të sa që nuk mund të durojë mendimin e tij që të mos jetë atje, dhe kjo frikë del në ëndërr. Sidoqoftë, përfundon mirë. Disa nga shenjtorët e epokave të kaluara e kanë përdorur mirë këtë fragment në përshkrimin e asaj që është quajtur “nata e errët e shpirtit”, britma e agonisë nga zemra e dikujt që ndjen se ai ose ajo ka humbur praninë e Zotit dhe kështu që humbet ndjenja e tij e përkatësisë dhe e sigurisë (shih Ps. 42). Katër herë në këto vargje hapëse ajo e përshkruan të dashurin e saj si atë që zemra ime e do. Ajo ndien se ka humbur një pjesë të vetes, dhe në intensitetin e mallit e kërkon atë. Ajo bën gjithçka që mundet për ta gjetur, duke shkuar në çdo pjesë të qytetit, në të gjitha rrugët dhe sheshet e tij, duke pyetur këdo që takon nëse e ka parë. Vetëm dashuria e fortë e bën atë, si kur një prind ka humbur një fëmijë të vogël.

4 O gëzimi i gjetjes! Një gëzim i tillë shprehet në një përqaftim që duket se vazhdon për përjetësinë. Është një mënyrë për të thënë: ‘Ju lutem mos më lini përsëri’. Por pse e çon atë në shtëpinë e nënës së saj? Sepse ishte shtëpia e saj e vjetër, vendi i sigurisë së saj, ku nëna e saj kishte dhuruar dashuri ndaj saj. Pas çuditshmërisë së bredhjes së natës asaj i duhej një vend që ishte thellësisht i njohur. Nuset e reja akoma shkojnë në shtëpi tek nënat e tyre herë pas here.

3,6 – 5,1 **Kortezhi dhe këngët e mbretit**

3,6-11 **Një lloj tjetër procesion martesor**

E dhëna se ky është procesioni i dasmës së Solomonit shihet në v. 11 – në ditën e dasmës së tij. Por çfarë procesioni! Së pari shihet në distancën e largët. Pluhuri i ngritur nga thundrat e kuajve duket si një kolonë tymi. Pastaj identifikohet; nuk është askush tjetër përveç Solomonit dhe kënga shpreh habi të lezetshme. Lërinë të gjithë të shikojnë. Sot janë të gjitha sytë nga nusja ndërsa ajo fillon të ecë nëpër korridor, por këtu janë të gjithë

sytë nga Solomoni kur ai afrohet me shkëlqim mbretëror për t'u martuar me nusen e tij. Shkëlqimi dhe madhësia e procesionit përshtaten me rastin. Solomoni nuk do të kursejë asgjë për një ditë të tillë si kjo. Një njeri më i mirë nuk i mjafton – ai ka gjashtëdhjetë dhe të gjithë janë të veshur në mënyrë madhështore si luftëtarë fisnikë të vendit. Ndoshta, gjithashtu, mbreti dëshiron t'i thotë nuses së tij se ai do të sigurojë mbrojtje të vazhdueshme për të, sepse secili luftëtar ka shpatën e tij në krah.

Vs 9-10 përshkruajnë qerren e dasmës. Përsëri, nuk është asgjë më pak se më e mira. Është bërë me porosi dhe nga materiali më i mirë. Kur mbreti arrin (11) të gjitha zonjat e pallatit thirren dhe u kërkohet ta shikojnë duke veshur kurorën e tij të veçantë të dasmës. Kurora zakonisht ishte vendosur në kokën e mbretit nga nëna e tij (shih 1 Mbret. 1,9-31; 2,13-25). Sa me vend është që dita e martesës së tij përshkruhet si dita që zemra e tij u gëzua. Jo çdo dhëndër mund të përballojë një madhështi dhe shkëlqim të tillë, por çdo burrë duhet të sigurojë më të mirën për gruan e tij dhe anasjelltas. Dashuria e vërtetë sjell më të mirën tek njerëzit e tjerë. Përmirëson karakterin.

4,1 – 5.1 **Kënga e dashurisë së mbretit në natën e martesës**

4,1-7 **Trupi i bukur i nuses.** Kjo këngë e lezetshme dashurie që Solomon i këndon vajzës nga Shulamit bazohet në *wasf*, një stil këngësh që përdoret edhe sot në dasmat siriane. Kjo na kujton se ne jo vetëm jemi bërë me frikë dhe mrekulli, por edhe jemi bërë bukur. Trupi është punë dore e një Krijuesi të mrekullueshëm. Për të dashurin, ky admirim i ndërsjellë është një parathënie e fundit e aktit aktual të dashurisë. Çifti tani janë në intimitetin e dhomës së tyre të gjumit, të ekspozuar plotësisht dhe në mënyrë legjitime ndaj njëri-tjetrit. Mbreti nuk mund të mos flasë për ato që sheh, sepse dashuria është totale dhe i pëlqen edhe shpirti edhe trupi. Të flasësh për trupin e saj është shprehje e dashurisë së tij. I krishteri nuk është aq botëror, saqë ai ose ajo nuk mund të admirojë trupin e njeriut dhe madje të flasë për të. Është epshi, jo dashuria fizike dhe verbale, ajo që dënohet në Shkrime.

1 Pas një deklaratë të përgjithshme hyrëse mbi bukurinë e trupit të nuses së tij, mbreti fillon të detajojë pjesët e tij të ndryshme. Krahasimi i syve të saj me pëllumbat nuk është për nga forma, por nga shkëlqimi dhe butësia. Flokët e saj të zinj kaskadojnë poshtë nga koka në shpatulla si një tufë dhish të zeza që zbresin një mal.

2 Goja e saj e hapur zbulon dhëmbë që janë perfekt në numër dhe formë, plotësisht të barabartë. Ata shkëlqen gjithashtu, si delet e sapo lara. Binjaku nënkupton që grupi i sipërm korrespondon në mënyrë të përsosur me pjesën e poshtme pa asnjë boshllëk.

3 Buzët e saj janë të kuqe shkëlqyeshëm. Shirita (“fije”) ose mund të shprehë idenë e hollësisë, e cila nuk ka gjasa, ose të tregojë se goja e saj përcaktohet shumë qartë si nga një fije e hollë. (Vini re me sa kujdes disa gra vendosin buzëkuqin e tyre në mënyrë që të shmangin njollat dhe vijat e çrregullta.) Tempujt e saj (“faqet” më të mira) kanë lëkurën e bukur të shegës, ndoshta veçanërisht të skuqur nga emocionet e momentit.

4 Kulla e Davidit sugjeron forcë. Kjo vështirë se do të thotë se ajo ka një qafë demi; por përkundrazi se ajo ka një mbajtje mbretërore. Dekorimi i shumë mburojave i shton këtë koncepti forcë dhe fortësie.

5 Krahasimi i kaprojeve dhe gjinjve përsëri nuk është për nga forma, por nga ndjenja. Të dyja janë të këndshme për t'u përkëdhelur.++++++

6 Mbreti deklaroi qëllimin e tij të bindur për të mbajtur, përkëdhelur dhe bërë dashuri me një trup të tillë deri në agim, kur dita priset dhe hijet ikin; duke iu përgjigjur kështu kërkesës së saj të 2,17. Më në fund koha është e drejtë. Dashuria është zgjuar dhe zgjuar qëllimisht (krh. 2,7). Koha e Zotit i bën të gjitha kaq të drejta.

Më në fund, mbreti e shpall nusen e tij të përsosur. I gjithë ky paragraf nuk është domosdoshmërisht një model për të dashuruarit siç qëndron. Disa do të ndjeheshin pak në siklet, për të thënë të paktën, nëse fjalë të tilla do të përdoren në këtë lloj mënyre. Por është duke thënë se dashuria e folur nuk është e pavend; që Zoti ka caktuar jo vetëm parathënien por parashikimin; që njerëzit, posaçërisht burrat, nuk janë kafshë dhe nuk duhet të nxitojnë brenda pa marrë parasysh thellë bashkëshortët e tyre; që gratë nuk janë objekte seksi; dhe bashkë me të gjitha, që Zoti i bën të gjitha gjërat të bukura në kohën e tij.

4,8-15 ftesë dhe përgjigje.

Mbreti tani lëviz nga admirimi i formës fizike të nuses së tij në një përshkrim të marrëdhënies së tyre. Është një këngë jashtëzakonisht e bukur që këndon për premtimet dhe kënaqësitë e dashurisë dhe gëzimin e fortë të përfundimit të martesës së tyre (5,1). Pjesa më e madhe e përshkrimit është në terma të një kopshti të bukur. Kopshti është i mbushur me një larmi të madhe lulësh, dhe aroma që ata derdhen jashtë është e gjitha kaq tërheqëse. Fjala nuse përdoret për herë të parë.

8 Kënga fillon me një ftesë që i dashuri i tij të lërë pas të gjitha mendimet e vendeve të tjera dhe situatave të tjera, në mënyrë që mendja e saj t'i kushtohet plotësisht atij. Ju nuk mund të bëni vërtet dashuri me një tjetër me mendimet tuaja larg. Ndoshta edhe ajo ka frikë, jo të panjohur për një nuse natën e parë të muajit të mjaltit. Por këtu nuk ka 'luanë' ose 'leopardë', vetëm siguria e përqaimit të tij. Asnjë vend i egër djerrë ky, vetëm një kopsht i mbyllur. 9 Për më tepër, ai e siguron atë se është kapur plotësisht nga dashuria e saj. Ai nuk i përket më vetvetes dhe as nuk dëshiron. Ai është i kënaqur që zemra e tij është vjedhur. (Ekziston një jehonë e kësaj në 1 Kor. 7,4.) Ajo thjesht duhet ta shikojë atë dhe ai është rrëzuar. Është një pafuqi e lezetshme.

10-11 Këto vargje flasin për dy forma të kontaktit fizik, përkëdheljet dhe puthjet. Fjala e përkthyer dashuri në NIV mund të nënkuptojë shprehjen fizike të dashurisë, d.m.th. të bërit dashuri. Përdoret në këtë mënyrë në Ezk. 16,8 dhe konteksti këtu e sugjeron atë. Ai përgjigjet me kënaqësi të thellë për iniciativën e saj në ledhatimin e lëkurës së tij. Është më mirë se çdo ndjesi tjetër fizike që ai njeh. Edhe puthjet e tyre (11) janë rrëmbyese dhe intime (nën gjuhën tënde). Ndoshta, gjithashtu, ka një aludim për një tokë të re që rrjedh me qumësht dhe mjaltë, "tokën" e trupit të saj. Ashtu si Zoti siguroi tokën e premtuar për të gjithë kombin, tani ai e siguroi këtë grua vetëm për mbretin.

12-15 Këtu në këto vargje shumë të bukura është krahasimi i nuses me një kopsht.

12 Një kopsht i mbyllur flet për marrëdhëniet e tyre ekskluzive. Vetëm ai ka qasje në atë kopsht, sepse është i mbyllur, me të drejtë, për të gjithë të tjerët. Ajo vetë ka bërë mbylljen dhe ka vendosur një shenjë "Pa shkelës" për botën jashtë. Po ashtu, ajo është si një burim nga i cili mund të pijë vetëm mbreti. Për të ajo është si një burim që siguron vazhdimisht një gjallëri të brendshme të dashurisë. 13-14 Bimët tuaja janë shprehje të ndryshme të personalitetit të saj të bukur. Kopshti i jetës së saj është shtruar në mënyrë tërheqëse me një larmi të pasur pemësh frutore dhe barishte dhe shkurre me erë të këndshme. Ai endet

lart e poshtë në kopsht, duke ndalur aty-këtu për të shijuar secilën aspekt të personalitetit të saj magnetik.

Ideja e shatërvanit shtrihet në ujë që rrjedh nga Libani. Ndërsa është ende ekskluzive për të, dashuria e saj është gjithnjë e më e madhe dhe e shtrirë. Ai vështirë se mund të gjejë fotografi mjaft të mëdha për ta përshkruar atë.

16 Ndërsa ai e ftoi atë (8), kështu ajo tani e fton atë të vijë në kopshtin e jetës së saj në mënyrën më të plotë të mundshme. Mund të jetë i mbyllur për të tjerët, por sigurisht nuk është i mbyllur për të. Faza “Mund të të haja” nuk është një shprehje kaq moderne. Këtu ajo e fton atë të bëjë pikërisht atë gjë. Ai mund të vjelë dhe hajë çdo frut që zgjedh; shumë nëse ai e dëshiron atë. E gjithë gjëja është një ftesë për të përfunduar posedimin.

5,1 Ka kaluar një natë e tërë, nata e parë e jetës së tyre të martuar së bashku. Ai e ka pranuar ftesën e saj të dashur dhe pasionante. Ky është një varg i zgjedhur. Pas natës së tyre të dashurisë, ata tani qëndrojnë të kënaqur në krahët e njëri-tjetrit. Paragrafi përfundon me fjalë inkurajimi dhe miratimi nga zonjat e gjykatës.

5,2 – 6,3 **Mundësia e pashfrytëzuar**

5,2-8 **Marrë si e mirëqenë**

Ky ka më shumë të ngjarë të jetë realitet sesa ëndërr, në kontrast me 3,1-5. Sido që të jetë, këto vargje janë të mbushura me dramë dhe japin një mësim shumë të rëndësishëm në marrëdhëniet midis një burri dhe një gruaje. Burri është vonë në shtëpi nga puna dhe flokët i ka të lagur nga vesa. Pa dyshim që ai mezi priste të dy komoditetet e shtëpisë dhe praninë e gruas së tij dhe duke menduar sa mirë do të ishte të përqafohesha në shtrat. Por është një histori tjetër në dhomën e gjumit. Gruaja e tij ka bërë ekuivalentin e një dushi të vonë dhe tani është zhveshur dhe në shtrat. Ajo është përgjumur me kënaqësi kur trokitja në derë. Ai flet me fjalë bukuroshe të dashura (ndoshta i ka provuar gjatë rrugës për në shtëpi) dhe i drejtohet asaj me katër emra, secili me përemrin pronor personal, motra ime, e dashura ime, pëllumbi im, ajo e imja e patëmetë. Secili është intim dhe personal, dhe ndërtohet në kulm. Skena është vendosur për një kthim të bukur në shtëpi, por nuk do të jetë, të paktën jo akoma. Gjëra të tjera kanë marrë përsipër në mendjen e vajzës nga Shulami. Komoditetet trupore janë më të rëndësishme për të sesa përshëndetja me burrin e saj. Ajo ka larë me përpikmëri këmbët, si mund t’i bënte ato përsëri të ndyra? Dhe ajo thjesht nuk mund të shqetësohet të vishet përsëri.

Pas një kohe të shkurtër ajo ndryshon mendje por tani është tepër vonë; Ai ka ikur. Ajo nuk mund ta besojë atë. Ajo është në dëshpërim dhe thërret e dëshpëruar, por ka heshtje. Ajo shkon duke vrapuar nëpër rrugët e qytetit për ta gjetur, por vetëm për t’u rrahur nga rojet. Më në fund, ajo u lutet grave të Jeruzalemit që t’ia tregojnë sa më shpejt ta gjejnë dhe gjithashtu t’i tregojnë gjendjen e tmerrshme të zemrës së saj.

Ndoshta e gjitha ka ndodhur ca kohë pas natës së tyre të martesës dhe është treguesi i parë që ajo po e merr atë si të mirëqenë. Ajo kënaqësi fillestare për njëri-tjetrin ishte zbehur pak, qoftë edhe për një moment. Këtu është një nga “dhelprat e vogla” (2,15) që prishin lulëzimin e një marrëdhënieje të re. Është një paralajmërim për të, dhe në favor të saj ajo përgjigjet menjëherë. Nën të vërtet ajo ende e do atë, sepse e gjeti zemrën e saj duke rrahur për të (4). Është një mësim për të gjithë ne, si në marrëdhëniet tona me njëri-tjetrin ashtu edhe me Krishtin, dhëndrin tonë qiellor. Si duhet të pikëllohet zemra e tij

kur ai vjen tek ne duke ofruar kënaqësitë e tij dhe ne thjesht nuk mund të shqetësohemi. Komoditetet trupore ose diçka e ngjashme kanë marrë dashurinë tonë për të.

Ekziston një prekje lëvizëse në v. 4 që pasqyron zemrën e të dashurit. Nga ana e tij nuk ka zemërim dhe asnjë marrëzi, por vetëm zhgënjim i thellë. Por ajo që ai bën është të mbulojë dorezën e derës me mirrë, një shenjë e dashurisë së tij të vazhdueshme dhe aromatike për të. Këtë ajo e zbulon për kënaqësinë e saj ndërsa pikon në dorën e saj.

5.9 – 6,3 **Vajza nga Shulami i përshkruan të dashurit të saj grave të Jeruzalemit**

9 Në këtë varg flasin miqtë e vajzës nga Shulami. E tyre është një pyetje e dobishme sepse e bën atë të shprehë vlerësimin e saj për burrin e saj. Qëndrimi i saj i hershëm kishte qenë shprehje e mosmirënjohjes; tani ajo është thirrur të tregojë se sa domethënie ka ai për të. Dhe çfarë përgjigje! Na ofron përshkrimin tonë të hollësishëm dhe të shijshëm poetik të radhës të burrit që ajo e do dhe e admiron kaq thellë.

10-16 Në këtë pjesë është e rëndësishme të mbani mend se imazhet e përdorura nuk kanë të bëjnë gjithmonë me pamjen fizike dhe formën. Është sa ndjenja e asaj që përshkruhet dhe përshtypja e dhënë prej saj që shkrimtari ka në mendje.

V. 10 jep deklaratën e përgjithshme të hapjes. Vajza nga Shulami e përmbledh të dashurin e saj duke thënë se ai është unik dhe i pakrahasueshëm. Rrezatuesi është nga hebraishtja “të shkëlqejë, të shkëlqejë”. Shkëlqimi i karakterit të tij shkëlqen në fytyrën e tij.

11 Ari i pastër është ose një aludim për fisnikërinë e formës dhe karrocës së tij ose për fytyrën e tij të nxirë nga dielli, e cila është e rrethuar me flokë të valëzuara të gjata dhe të zeza.

12 Forca e tij është e lidhur me butësinë. Ndërsa pëllumbi është një nga më të butët e zogjve, kështu që sytë e tij shkëlqejnë nga një mirësi e fortë dhe e pasionuar. Të bardhët e syve të tij shkëlqejnë shkëlqyeshëm si një pëllumb. Faqet e tij (d.m.th. mjekra) janë parfumuar bukur. Kënaqësia e puthjeve të tij është si frymëmarrja në parfumet më të parezistueshëm, që pikojnë me mirrë të lëngshme.

14 Nëse këtu përkthejmë ‘duar’, në vend se krahë, kjo është një aludim për gishtat e tij, të cilët janë secili si cilindra të artë të përsosur, të zbukuruar mrekullisht. Përshkrimi i barkut të tij është për sa i përket forcës dhe bukurisë. Nuk ka yndyrë të tepërt; ai është i aftë dhe atletik. Forca nënkuptohet përsëri në krahasimin e këmbëve të tij me shtyllat prej mermeri. Ata nuk do të shtrëngoheshin lehtë nën stres, por do të ishin gjithmonë aty për mbështetjen e saj. Këmbët e tij janë bazat prej ari të kulluar. E gjithë pamja e tij është si mali madhështor i Libanit, ose si kedri, mbreti midis pemëve. 16 Ai është krejt i bukur (“Të gjithë është i mrekullueshëm”) janë fjalët e përshtatshme që ajo përdor ndërsa përpiqet ta përmbledhë atë dhe të sigurojë një paralele të përshtatshme me fjalët hyrëse të v. 10.

6,1-3 **1 Ku ka shkuar i dashuri juaj?** është pyetja e dytë që i bëhet vajzës nga Shulami në fatkeqësinë e saj, dhe është po aq domethënëse sa e para. Kjo e bën atë të mendojë për llojin e përgjigjes që ai do t’i bënte refuzimit të përkohshëm të tij. Duke e njohur karakterin e tij siç bën ajo, cila është gjëja që ka shumë të ngjarë të bëjë?

2 Ajo e di menjëherë. Nuk do të ketë sulkim, zemërim; ai do të ketë shkuar në punën e tij, sepse puna është një bekim në situata të tilla. Por më shumë se kaq, ai po mbledh lule

për të. Ndërsa ai e ka quajtur atë një “zambak të luginës”, kështu që ai po mbledh zambakët si një dhuratë dashurie. Ai nuk ndjen asnjë ofendim, vetëm zhgënjim të thellë. Ai po jeton si përgjigje e krishterë ndaj refuzimit të saj ndaj tij dhe takimit të lënduar me dashuri (v. 12,17-21).

3 Përveç gjithë kësaj, ajo është e sigurt duke ditur se ato ende i përkasin plotësisht njëra-tjetrës. Një kthim i përkohshëm nuk do të çonte kurrë në një pushim të pandashëm. Ata i kishin dhënë betimet e tyre njëri-tjetrit për jetën.

6,4 – 8,14 **Rritja e dashurisë**

6,14 – 8,4 **Fundi i vajzës nga qëndrimi i Shulamit në gjykatë**

6,4-10 Komplimente të mëtejshme. Këto vargje ofrojnë edhe një përshkrim tjetër të vajzës nga Shulami. Në vend që mbreti ta përshëndesë me qortim për sjelljen e saj, ai e dhuron atë me komplimente. Ai ndjek një model të ngjashëm me përshkrimet e mëparshme dhe fillon me një deklaratë të përgjithshme. Ajo është njëkohësisht e bukur dhe dinjitoze, një kombinim madhështor.

4 Tirca, që do të thotë «këndshmëri», ishte kryeqyteti i mbretërisë veriore nga koha e Jeroboamit deri në mbretërimin e Omri (1 Mbret. 16,23) dhe ishte një qytet i bukur. Madhështor ndërsa trupat me banderola flasin për personalitetin imponues të vajzës nga Shulami.

5a Kur ajo ngre sytë drejt syve të tij, ai e gjen atë shumë mbresëlënëse. Ndoshta ajo po qan me pikëllim të thellë për gjithçka që ka bërë.

5b-7 Këto vargje janë pak a shumë një përsëritje e 4,1-2. Gratë jo domosdoshmërisht lodhen duke dëgjuar të njëjtat komplimente. Ajo nuk thotë, “Oh, ti i ke thënë të gjitha ato më parë”, kështu që përsëri ai flet për flokët e saj të zinj që rrjedhin gjatë, dhëmbët e bardhë të rregullt dhe faqet e saj rozë. A është e gjitha një kujtesë e natës së saj të martesës kur ai përdori të njëjtat fjalë?

8-9 Sidoqoftë, gjëra të reja shtohen të cilat i përshtaten rastit. Lëreni të sigurohet që akoma nuk ka asnjë si ajo, e përsosura ime është unike. Çfarë mund të thotë më shumë? Ka falje totale; siguria totale se dashuria e tij për të nuk ka ndryshuar as edhe një grimë.

10 Në një prekje të lezetshme, vajzat e oborrit u bëjnë jehonë ndjenjave të mbretit. Agimi, hëna, dielli dhe yjet flasin të gjithë për dritën, shkëlqimin dhe lavdinë. Ndoshta i gjithë personaliteti i saj është ndriçuar përsëri për shkak të përgjigjes së tij të faljes së dashur dhe është në kontrast të plotë me errësirën e natës në k. 5

6,11-13 **Kopshti i arrave.** Këto dy vargje janë të vështira për t’u interpretuar, veçanërisht pasi hebraishtja e v. 12 nuk është aspak e qartë. ndoshta është vajza që po flet këtu. Ajo endet poshtë në kopshtin e arrave, ku beson se do të jetë e dashura e saj dhe bën zbulimin e lezetshëm se është koha e pranverës përsëri në marrëdhëniet e tyre. Pastaj papritmas ajo u vendos në qerren mbretërore të mbretit, pa dyshim e para e flotës së tij dhe ajo e gjen veten duke garë në krah të tij përpara tërë popullit. Është një shfaqje publike e pajtimit total. Ata janë përsëri bashkë, dhe një pranverë e re ka filluar. E gjitha është në lulëzim dhe jo më shumë “dhelpra të vogla” duhet ta prishin atë lule (2,15).

Gratë e pallatit e thërrasin pas saj kur ajo fluturon, duke dashur të shohin përsëri pamjen e fytyrës së saj që flet shumë për gëzimin e një marrëdhënie të rivendosur. Në gjysmën e dytë të v. 13 mbreti shpreh kënaqësinë e tij për mënyrën se si gratë e pallatit

kapen në argëtimin e tyre. Ai thotë se është njësoj si eksitimi i shikimit të një vallëzimi të gjallë, të egër.

7,1-9a **Një përshkrim më intim.** Këto vargje japin listën përfundimtare të komplimenteve të bukura që mbreti i bën të dashurit të tij. Është kulmi i procesit të pajtimit dhe krahasohet interesant me fragmentin që përshkruan natën e tyre të martesës (k. 4). Mund të shënohen disa gjëra. Së pari, se intimiteti seksual mund të jetë masa e Zotit për pajtimin e plotë. Së dyti, se ky përshkrim është edhe më intim se ai i natës së dasmës. Për herë të parë ai flet për kofshët dhe stomakun e saj. Së treti, ndoshta ai dëshiron ta kujtojë natën e parë që ata u bashkuan në përqaftim intim dhe kështu po thekson se asgjë nuk ka ndryshuar. Përshkrimi është nga këmbët lart. “Nga thembra e këmbëve deri në majë të kokës jeni të pakrahasueshëm”, thotë ai.

1 Edhe këmbët mund të jenë të bukura në sytë e shikuesit, sidomos këmbët e atyre që mbajnë ungjillin (Is. 52,7). Bizhuteritë e bëra nga një mjeshtër mjeshtër flasin për përsosjen e bukurisë së saj. Këmbët e saj janë saktësisht në formën e duhur, dhe në lëvizjen e tyre janë plot hir. I gjithë rajoni i stomakut të saj është aq i shijshëm sa një vakt me verë të shijshme. Ai mezi pret të ngopet. Duket se burrat lindorë të kësaj periudhe nuk i pëlqyen gratë e tyre në anën e hollë!

3 Krahasimi i gjinjve me kaproj qëndron në prekjen dhe ndjesinë; të dyja janë delikate.

4 Qafa e saj është aq e fortë dhe madhështore sa një kullë e fildishtë. Kjo jep përshtypjen e llojit të duhur të vetëbesimit; ajo e mban kokën lart, nuk ka asnjë varje me të. Pa dyshim që pishinat e Heshbonit ishin të qarta dhe paqësore, dhe po kështu edhe sytë e saj. Të shikosh në to sjell freskim të lezetshëm. Kulla e Libanit që shikon nga Damasku tregon forcë mbrojtëse. Siria, me kryeqytetin e saj Damask, ishte një armik i vazhdueshëm i Izraelit. Modat në bukuri ndryshojnë nga vendi në vend dhe nga koha në kohë, dhe ndoshta hundët e shquara u konsideruan të bukura atëherë.

5 Mali Karmel ishte i njohur për bukurinë dhe fisnikërinë e tij. Fytyra e saj siguronte kulmin dhe kurorën e gjithë bukurisë së saj. Të kapesht dhe të joshesh nga flokët e një gruaje nuk është e pazakontë në poezi, kështu që mbreti mbahet i kapur nga tronditjet e saj.

6 Çdo pjesë e hollë e trupit të saj quhet një “kënaqësi”, jo vetëm për vete, por sepse prodhon ndjesi kaq të lezetshme për mbretin. (Është si të provosh një kuti me çokollata një nga një, vetëm shumë më tepër.)

7-9 Mbajtja e saj e tërë jep përshtypjen e një palme, të gjatë, të hollë dhe të hijshme. Në një palmë të tillë bien në sy frutat e saj të shijshëm, gjinjtë e saj. Këto, thotë ai, do t'i përkëdhel butë dhe do t'i trajtojë, unë do të marr frytet e tij. Nga gjinjtë e saj ai do të lëvizë në buzët e saj, duke shtuar verën në fruta. Goja (fj. “Qiellza”) sugjeron puthjet më intime. Vajza nga Shulami e ndërpret atë për ta ftuar të bëjë atë që dëshiron. “Më puth sa të duash”, thotë ajo. Pas konsumimit ata bien në gjumë në krahët e njëri-tjetrit. Buzët dhe dhëmbët mund të jenë “buzët e atyre që flenë” (shih Niv mg.), Duke treguar se ata flenë gjumë të thellë dhe të kënaqur të të dashuruarve të vërtetë.

7,9b – 8,4 **Përgjigja e shëndetshme e të dashurit.**

Vajza nga Shulami merr imazhin e verës së përdorur nga burri i saj dhe i thotë atij se ajo dëshiron të jetë gjithçka që ai dëshiron, sidomos në puthjet e tyre me pasion. Frazja mbi buzë dhe dhëmbë tregon se sa e apasionuar është.

10 Ky varg përmbledh edhe një herë marrëdhëniet e tyre (shih 2,16 dhe 6,3). Është një deklaratë e sigurisë maksimale që ata gjejnë te njëri-tjetri. Këtë herë, megjithatë, ajo i shton asaj frazën dhe dëshira e tij është për mua. Është në dëshirën e tij pasionante për të që ajo gjen një siguri të tillë. Në mënyrë të ngjashme, është në dashurinë e patundur të Krishtit për ne që ne gjejmë sigurinë tonë. Vetë Zoti premtion: “Unë do të të marr si njerëzit e mi dhe do të jem Zoti yt” (Dal. 6,7).

11 Tani, për herë të parë, vajza nga Shulami merr iniciativën në marrëdhënie dhe sugjeron që ata të kalojnë një ditë e natë në vend, për të bërë dashuri. Në një marrëdhënie të tillë të sigurt gruaja nuk ka rrezik që burri të mendojë se është përpara.

V. 12 flet për kohën e pranverës, por ishte pranverë më parë. Mos vallë marrëdhënia e tyre është aq e mrekullueshme sa është gjithmonë pranverë? Dhe a nuk është kjo marrëdhënia ideale e Krishtit dhe kishës së tij? Gjithmonë duhet të ketë lule; gjithmonë duhet të ekzistojë premtimi për një fryt të ri (shih Gjn. 7,38; 15,1-11).

13 Madërgonat janë bimë që jo vetëm që kanë erë magnetike por posedojnë (kështu pretendohet) cilësi që inkurajojnë të bëjnë dashuri. Ajo me të vërtetë po thotë: “Le të gjejmë situatën e duhur për të bërë dashuri”. Jo vetëm kaq, megjithatë, ajo gjithashtu i ka dhënë shumë paramendim duke ruajtur fruta të reja dhe të thata. Kjo sjell para nesh dy mendime të lezetshme në lidhje me marrëdhëniet tona të dashurisë me Krishtin dhe me njëri-tjetrin. Së pari, që shprehjet e dashurisë shprehin mënyra të vjetra, të njohura dhe të provuara mirë, dhe eksplorojnë, ende të panjohura. Së dyti, dashuria e vërtetë gjithmonë përfshin një shikim të vëmendshëm përpara. Kjo pasqyron zemrën e një Zoti që ka grumbulluar gjëra të tilla të mira për ata që e duan atë (Gjn. 14,3; 1 Pjet. 1,4).

8,1-4 **Këtu gruaja i këndon vetes për të dashurin e saj.** Thjesht nuk ishte bërë në Izraelin e lashtë që gratë të shprehnin dashurinë e tyre hapur, madje as dashurinë midis burrit dhe gruas. Kjo është arsyeja pse ajo dëshiron që ajo të jetë motra e tij në mënyrë që ajo të mund ta puthte atë sa herë që i pëlqente, madje edhe në treg, pa u përbuzur nga publiku. Por ajo gjithashtu e di rëndësinë e vetëkontrollit dhe të “gjërave të bëra”. Ajo e mësoi këtë nga nëna e saj (ajo që më ka mësuar mua). Ajo nuk e ka harruar edukatën e saj të mençur dhe të shëndetshme dhe jo çuditërisht i pëlqen ta çojë burrin e saj përsëri në shtëpinë e saj të vjetër ku i ka rrënjët. Prindërit kanë akoma detyrimin të trajnojnë fëmijët e tyre në njohje, edhe pse ata nuk mund ta kuptojnë plotësisht atë kohë.

3 Edhe një herë ajo mendon në pritje të gëzueshme të herës së tyre të ardhshme së bashku, kur ata do të përqafohen në dashuri intime, jo në këmbë por të shtrirë, sepse krahu i tij i majtë është nën kokën e saj. Ky përdorim i imagjinatës është një pjesë e mirëfilltë e dashurisë. Është shumë ndryshe nga fantazimi në të cilin mendja lejohet të mendojë dhe të ndalet në marrëdhënie të gabuara fizike. V 4 përsërit refrenin prej 2,7 dhe 3,5.

8,5-14 **Natyrë e dashurisë së vërtetë**

Hyrja në këtë përshkrim të dashurisë së vërtetë është në formën e një pyetjeje. Çifti janë portretizuar duke shijuar një shëtitje të lezetshme në fshat, ku ata i përkasin aq shumë, dhe vajza nga Shulami shihet e mbështetur në trupin e fortë të burrit të saj ndërsa ecin. “Kush është ky njeri?”, Pyet shkrimtari. I lihet gruas t’i përgjigjet

pyetjes. Ajo na kthen, para së gjithash, në kohën kur ata bënë dashuri me njëri-tjetrin në vendin ku ai lindi. Ndërsa kishte pasur atë lindje të parë, e cila në vetvete kishte lindur nga dashuria e nënës dhe babait të tij, tani ka një lindje të dytë të dashurisë së tij të vërtetë për vajzën nga Shulamit. Fjala e zgjuar duhet të lidhet me “zgjojë” në v. 4. Ajo siguron zgjimin e mirëfilltë. Koha dhe rrethanat janë tamam të përshtatshme; këtu nuk ka shkelje seksuale. Parime të tilla duhet të drejtojnë çdo bashkim seksual.

6-7 Dashuria e vërtetë tani përcaktohet më tej dhe ka disa mësimet të rëndësishme. Vula është një shenjë e pronësisë që mund të shihet nga kushdo. Ajo dëshiron që të jetë e qartë për të gjithë se ajo është në pronësi të plotë të tij dhe në asnjë mënyrë nuk i përket askujt tjetër (krh. 2 Tim. 2,19). Vula do të ishte në dy vende, në zemrën e tij (selinë e dashurive të tij) dhe në krahun e tij (simboli i forcës së tij fizike). Ai do ta zotëronte atë plotësisht, do ta donte dhe do ta mbronte. Për më tepër, dashuria e vërtetë është po aq e fortë sa vdekja, sepse të dyja janë të pazezueshme. Edhe dashuria për Krishtin është gjithnjë pushtuese. Pali zbuloi se dashuria për Krishtin e detyroi atë në mënyrë të papërmbajtshme (2 Kor. 5,14). Dashuria e vërtetë ka një xhelozë për të, e cila është pasqyrim i xhelozisë së Zotit (shih Dal. 20,5; 2 Kor 11,2). Një grua ka çdo të drejtë xhelozie nëse burri i saj fillon të përfshihet me një grua tjetër. Xhelozia dhemb dhe lëndon keq dhe kjo është arsyeja pse mund të jetë po aq e padurueshme sa varri. Për më tepër, dashuria e vërtetë është po aq e pashuar sa një zjarr i ndezur (krh. Dal. 3,2). Frazja «Si një flakë e fuqishme» mund të lexojë «si flaka e Zotit». Dashuria e vërtetë e ka burimin tek Zoti, sepse Zoti është dashuri. Pra, një dashuri e tillë ka një fuqi të mbinatyrshme që asnjë përpjekje njerëzore nuk mund ta shuajë. Njerëzimi u përpoq të shuante një dashuri të tillë në kryq, por përpjekjet e tyre ishin të kota. Ujërat e mëkatit, vdekjes, Sheolit, Satanit dhe gjithë rebelimit të njerëzimit nuk mund ta shuajnë dashurinë e Krishtit për botën. Më në fund, dashuria e vërtetë nuk mund të blihet. Dashuria përbuz blerjen edhe pse çmimi i ofruar është jashtëzakonisht i lartë. Ftesa e ungjillit është që të vijë dhe të blejë pa para (Is. 55,1).

8-10 Ky është një paragraf shumë domethënës mbi temën e mbajtjes së shprehjes së dashurisë fizike për kohën e duhur. Nuk është një temë e re në libër, por ndodh tani në një lloj tjetër mënyre. Ai tregon për një familje besnike, të kujdesshme, e cila mbronte motrën e tyre të vogël nga keqpërdorimi i seksit. Që nga vitet e para, para se ajo të ishte zhvilluar fizikisht (gjinjtë e saj nuk janë rritur ende), vëllezërit e saj të mëdhenj, në veçanti, e disiplinuan atë dhe e inkurajuan atë që të mbante trupin e saj vetëm për atë që do të martohet. Dita për të cilën flitet është koha e moshës së martesës. Deri në atë kohë ajo ka dy mundësi, të jetë ose një mur, duke u rezistuar të gjitha afrimeve të dashurisë së rreme, ose një derë duke lejuar çdo burrë të kalojë nëpër mbrojtjen e saj dhe kështu të humbasë virgjërinë e saj para kohës së Zotit. E gjithë kjo lidhet me refrenin “nuk ngjall ... dashuri derisa të dëshirojë kështu”. Nëse ajo e disiplinon veten, vëllezërit e saj do ta shpërblejnë me zbulim. Nëse ajo lëshon veten dhe familjen e saj, ata do të jenë edhe më të fortë në mbrojtjen e tyre dhe do ta mbyllin me panele kedri.

V. 10 tregon se sa pozitivisht ajo i është përgjigjur trajnimit të tyre. Ajo tani ka arritur pjekurinë fizike dhe mendore (gjinjtë e mi janë si kulla) dhe ajo ka mbetur një mur. Sjellja e kënaqësisë do të thotë se ajo ka gjetur tërësinë e vërtetë në marrëdhëniet ekskluzive me burrin e saj. Fjala përmbajtje mund të përkthehet “paqe” ose “tërësia”. Zoti e di që vetëm ndërsa u bindemi ligjeve të tij në këtë dhe të gjitha fushat, ne do të gjejmë shëndetin tonë të vërtetë.

11-12 Shkrimtari vazhdon rrugën e mendimit se dashuria nuk mund të blihet. Këto vargje janë një lloj shëmbëlltyre. Salomoni kishte në pronësi një vresht në Baal Hamon, të cilin ai ua lëshoi qiramarrësve për një mijë sikla secili, dhe nga ana tjetër ata morën një fitim prej dyqind siklash. Në të kundërt, vreshti i jetës dhe karakterit të vajzës nga Shulami nuk është në treg. Askush nuk do të pushtojë pronën e saj, jo me asnjë çmim, Vreshti im është imi për të dhënë.

13-14 **Kënga unike përfundon në një notë të bukur.** Së pari, ka një kërkesë nga i dashuri për të dëgjuar zërin e të dashurit të tij. Ndoshta ajo është në bisedë me miqtë e saj dhe ka një qendër të përgjithshme. Mbreti dëshiron që zëri i saj të veçohet nga të gjithë të tjerët (krh. 2,14). Ne mund t'i krahasojmë fjalët e Atit mes gjithë shpërndarësve të kësaj bote, 'Ky është Biri im, të cilin unë e dua. Dëgjojeni atë '(Mk. 9,7). Së dyti, ka një kërkesë nga vajza nga Shulami tek i dashuri i saj që ai të bëjë edhe një herë dashuri me të (krh. 2,17). Në kërkesa të tilla dëgjojmë dëshirën e Krishtit, dhëndrit qiellor, për të dëgjuar lutjet e nuses së tij; dhe dëshira e kishës për të mbajtur një bashkësi të ngushtë dhe intime me Zotin e saj, 'Amen. Eja, Zot Jezus '(Apok. 22,20).